

v našom zájmu a ku pľ. Chamberlainova snaha sblížiť čtyri veľmoci, alebo snaha ministrů Daladiera a Bonneta o sblížení s Německem, může nás jen těšiti a být nám sympatická. Při této příležitosti je třeba připomenouti, že náš tisk by nyní měl psáti o událostech za hranicemi objektivně, přináseti zprávy s obou stran a neměl by se vměšovati, ať svými sympatiemi či antipatiemi do vnitropolitických poměrů jiných států nebo do vzájemných poměrů jiných dvou či více států (na pľ. židů, boj mezi demokraciemi a diktaturami atd.). Musíme dělati politiku reálnou a počínati si, lze říci, skromně. Není našim úkolem, abychom pronášeli rozhodné soudy o otázkách, které se nás přímo netýkají a tím se dostávali do sporu s určitými zeměmi.

Zapsal:
Dr. Moudrý

Četl:
Kruo

AMZV ČR, KV, kart. 44, bez č. Kópia, strojopis.

¹ Na záhlaví dokumentu je omylom uvedený dátum 25. október 1938.

² Pravidelné dvojtyždňové expozé o česko-slovenskej zahraničnej politike uvádzal K. Krofta ako zástupca ministra zahraničných vecí a neskôr ako minister od roku 1927 do konca septembra 1938.

³ Členmi Medzinárodného výboru boli zástupcovia česko-slovenského a nemeckého ministerstva zahraničných vecí a veľvyslanci štyroch veľmocí, signatárov Mníchovskej dohody.

⁴ Po ukončení obsadenia štyroch pásiem česko-slovenského pohranicia nemeckou armádou piate pásmo a stanovenie definitívnej hranice schválil Medzinárodný výbor 21. 11. 1938 na základe bilaterálnych rokovaní medzi nemeckou a česko-slovenskou vládou.

⁵ Touto výmenou nót poľská a československá vláda vyhlasujú otázku úpravy vzájomných hraníc za definitívne vybavenú. – AMZV ČR, PrS, kart. 68, bez č.

⁶ Pozri ADAP, D, IV, s. 107, č. 99.

⁷ Pozri VA, Dokumenty I., s. 201 – 202, č. 138.

⁸ Rozsudok.

⁹ V riadnom stave, pozri dok. č. 19.

¹⁰ Pozri VA, Dokumenty I., s. 48, č. 21.

¹¹ Pozri pozn. č. 5.

¹² Konkrétne sondáže česko-slovenskej vlády vo veci garancie nových hraníc republiky zo strany signatárov Mníchovskej dohody nespĺnili očakávanie. Š. Osuský 22. 11. 1938 hlásil z Paríža, že podľa generálneho tajomníka Quai d'Orsay A. Légera „anglický pozorovateľ Stopford je v úči vývoji věci v Československu skeptický, říká, že se spustilo a že neprojevuje vůli organizovati se nadále jako samostatný stát. Dále mně řekl, že Německo a Itálie dosud neprojevili úmysl a vůli československé hranice garantovati, z čehož Léger soudí, že se dosud nechtějí vázati na dnešní hranice Československa. Z toho jsem vyrozuměl, že Léger má podezření, že Itálie nechce ještě ponechati hranice Československa tak, jak jsou.“ – AMZV ČR, PS I, Paříž 1938, č. 118.

¹³ Vo veci prípadných rokovaní o garanciách nových hraníc pre Česko-Slovensko K. Kánya vyjadril stanovisko maďarskej vlády pred poľským vyslancom L. Orłowským nasledovne: „Vyhovujúce riešenie našej spoločnej rusinskej otázky – o ktorom sa podrobne nebudem zmieňovať pre rôzne dôvody – nebolo možno dosiahnuť. Avšak naše akcie za pomoci určitých ľudí budú pokračovať v tlači, v rozhlase a v samotnom Rusínsku v záujme praktického realizovania práva na sebaurčenie. Kým toto nedosiahneme, nebudeme garantovať československé hranice.“ – DIMK, III, s. 163, č. 83.

¹⁴ Návšteva F. Chvalkovského v Nemecku sa uskutočnila 21. 1. 1939.

¹⁵ Návšteva J. von Ribbentropa v Paríži sa konala 6. 12. 1938.

26. november 1938, Budapešť.

Nóta maďarského ministerstva zahraničných vecí česko-slovenskému vyslanectvu v Budapešti o hodnovernosti vyhlásení maďarských vládnych činiteľov.

Note verbale

Le Président de la Délégation Hongroise a bien voulu transmettre au Ministère Royal des Affaires Etrangères le texte de la déclaration que Son Excellence Monsieur le Président de la Délégation Tchécoslovaque a faite le 22 Novembre a. c. à la séance plénière des délégations Hongroise et Tchécoslovaque¹.

Se référant à cette déclaration, le Ministère Royal des Affaires Etrangères a l'honneur d'attirer, une fois de plus, l'attention de la Légation de la République au dernier alinéa de la lettre du comte Teleki en date du 17 Novembre dernier par laquelle celui a prié Son Excellence M. le Président de la Délégation Tchécoslovaque: „.....de ne pas attribuer aux diverses manifestations inofficielles, nées dans un état d'esprit surexcité, plus d'importance qu'elles ne méritent et de bien vouloir juger les dispositions du Gouvernement Hongrois d'après les déclarations officielles des personnalités autorisées, notamment d'après celles qui ont été prononcées par mon honorable Collègue, Son Excellence Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères, à la séance du 12 crt. à la Chambre des Députés.“²

En ce qui concerne la question de la Russie Subcarpathique, le Ministère Royal des Affaires Etrangères a l'honneur de rappeler à la mémoire de la Légation de la République les déclarations que Monsieur le Président du Conseil des Ministres de Hongrie a fait le 22 Novembre a. c. à la Conférence du Parti de l'Unité Nationale. Ces déclarations ayant été publiées *in extenso* par la presse entière, le Ministère Royal des Affaires Etrangères pense ne pas devoir les citer ici.

En portant ce qui précède à la connaissance de la Légation de la République, le Ministère Royal ne peut qu'exprimer l'espoir que dans l'intérêt même de l'apaisement de l'atmosphère, dans laquelle se poursuivent les travaux des Délégations, la Légation voudra bien donner suite à la prière exprimée par le comte Teleki et accordera à l'avenir plus de crédit aux déclarations des personnalités hongroises responsables et autorisées qu'aux nouvelles souvent tendancieuses et exagérées de la presse quotidienne.

L. S.

Verbálna nóta

Predseda maďarskej delegácie odovzdal Kráľovskému ministerstvu zahraničných vecí vyhlásenie Jeho Excelencie, pána predsedu československej delegácie, ktoré odznelo 22. novembra tohto roku na plenárnom zasadnutí maďarskej a československej delegácie.¹

Odvolávajúc sa na toto vyhlásenie, Kráľovské ministerstvo zahraničných vecí má tú česť ešte raz upriamiť pozornosť vyslanectvu republiky na posledný odstavec listu grófa Telekiho zo 17. novembra, v ktorom žiadal Jeho Excelenciu, vedúceho československej delegácie: „.... aby rôznym neoficiálnym prejavom, ktoré odznievajú v stave silného vzrušenia, nepripisoval väčšiu dôležitosť, než si zaslúžia, a hodnotil postoje maďarskej delegácie podľa úradných vyhlásení zodpovedných činiteľov, najmä ktoré vyslovil môj ctený kolega, Jeho Excelencia, minister zahraničných vecí na zasadnutí poslaneckej snemovne 12. tohto mesiaca.“²

Pokiaľ sa týka otázky Podkarpatskej Rusi, Kráľovské ministerstvo zahraničných vecí má tú česť pripomenúť vyslanectvu republiky vyhlásenia, ktoré urobil pán predseda vlády Maďarska 22. novembra tohto roku na konferencii Strany národnej jednoty. Tieto vyhlásenia v plnom znení boli uverejnené vo všetkej tlači, a preto Kráľovské ministerstvo zahraničných vecí sa domnieva, že na tomto mieste ich netreba uvádzať.

Poskytnutím tohto vyhlásenia vyslanectvu republiky Kráľovské ministerstvo vyjadruje nádej, že v záujme upokojenia atmosféry, v ktorej prebieha práca delegácií, vyslanectvo by malo vyhovieť želaniu grófa Telekiho

a v budúcnosti viac dôverovať vyhláseniam zodpovedných a smerodajných maďarských činiteľov než neraz tendenčným a prehnaným správam dennej tlače.

L. S.

AMZV ČR, ZÚ Budapešť 1938, kart. 10, č. 104. Originál, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 43.

² Pozri dok. č. 33.

49

26. november 1938, Budapešť.

Vyhlasenie maďarskej delegácie týkajúce sa vyhostenia príslušníkov maďarskej a rusínskej národnosti z Podkarpatskej Rusi česko-slovenskými orgánmi.

*Sous-Commission des réclamations
Déclaration*

La Délégation Hongroise a l'honneur de porter à la connaissance de la Délégation Tchécoslovaque que, selon les informations officielles, qui lui sont récemment parvenues, les autorités tchécoslovaques ont expulsé, dans ces derniers jours, 700 – 800 habitants de la Russie Subcarpathique appartenant à la population autochtone hongroise et ruthène de cette région. Ces personnes ont été chassées de leurs foyers, sans aucun délai, dans des conditions les plus cruelles et sans que la possibilité leur fût offerte d'emporter avec eux quoique ce soit. Elles sont arrivées à la frontière hongroise, à Tiszaujlak, Fekteardó et Munkács, dépourvues d'argent, de documents d'identité, même sans vêtements suffisants, dans un état pitoyable. Un colonel de l'état – major tchécoslovaque s'est présenté à Munkács, en qualité de parlementaire, et a déclaré que ces expulsions doivent être considérées comme retorsion à l'expulsion de la Hongrie des colons tchécoslovaques; aussitôt que le Gouvernement hongrois mettra fin aux expulsions de ces colons, les autorités tchécoslovaques n'appliqueront non plus de pareilles mesures.

Le Gouvernement hongrois a pris connaissance de ces mesures appliquées pendant les négociations en cours, avec étonnement et indignation.

D'ordre de son Gouvernement, la Délégation Hongroise a l'honneur donc de demander l'honorable Délégation Tchécoslovaque de bien vouloir intervenir où de droit, à ce que les mesures ci-dessus exposées soient révoquées et que le retour des personnes frappées par elles soit assuré, dans le plus bref délai possible.

Au cas où le Gouvernement tchécoslovaque refuserait de donner suite à cette demande, le Gouvernement hongrois sera obligé d'expulser du territoire hongrois tous les colons tchécoslovaques, qui s'y trouvent encore.

Jusqu'à l'acceptation de sa demande, la Délégation Hongroise considère sa proposition concernant le retour provisoire des colons pour le transport de leur mobilier comme non avenue. Il en